

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Інститут державного управління у сфері цивільного захисту

XVII Міжнародний виставковий форум
“Технології захисту/ПожТех – 2018”

МАТЕРІАЛИ

**20 Всеукраїнської науково-
практичної конференції**

СУЧАСНИЙ СТАН ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

9-10 жовтня 2018 року

Київ – 2018

тактика застосування технічних засобів пожежогасіння для генерування піни високої кратності.

Актуальність технічного розвитку генераторів піни високої кратності, як засобів пожежогасіння, полягає у впровадженні ефективних методів гасіння із застосуванням об'ємного способу пожежогасіння піною високої кратності виробничих споруд об'ємно-конструктивні рішення яких ускладнюють застосування інших способів пожежогасіння. Як правило це стосується гасіння пожеж на промислових об'єктах із технологічними процесами, що відбуваються у виробничих приміщеннях великого об'єму з обмеженою площею прорізів та за відсутності постійних робочих місць, а також пожеж у тунельних кабельних проходках, технологічних підпіллях, підвалах приміщень тощо.

Цитована література

1. ДСТУ Б EN 13565-2:2013 Стационарні системи пожежогасіння. Системи пінного пожежогасіння. Частина 2. Проектування, монтування та технічне обслуговування (EN 13565-2: 2009, IDT).

2. ДСТУ EN 1568-2:2014 Вогнегасні речовини. Піноутворювачі. Частина 2. Вимоги до піноутворювачів, призначених для гасіння водонерозчинних горючих рідин піною високої кратності, що подається на поверхню (EN 1568-2:2008, EN 1568-2:2008/AC:2010, IDT).

*Шароватова О.П., канд. пед. наук, доц.,
Федоряка О.І.*

ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД ЯК ІННОВАЦІЯ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Одним з найважливіших стратегічних завдань на сучасному етапі модернізації системи вищої освіти України є забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних стандартів. Розв'язання цього завдання можливе за умови зміни педагогічних методик та впровадження інноваційних технологій навчання.

Інноваційна діяльність є специфічною і досить складною, потребує особливих знань, навичок і здібностей. Впровадження інновацій неможливе без педагога-дослідника, якому властиві чітка мотивація інноваційної діяльності та сформована інноваційна позиція, здатність не лише включитися в інноваційні процеси, але й бути їх ініціатором. Інновація, як оновлення, зміна, введення нового, у педагогічній інтерпретації означає нововведення (оригінальні, новаторські способи та прийоми педагогічних дій), що поліпшує хід і результати навчально-виховного процесу. Отже, поняття нового у педагогіці – це корисне, прогресивне, позитивне, сучасне, передове.

Таким сучасним, передовим і прогресивним сьогодні є процес інтеграції гендерних аспектів у зміст та організацію навчального процесу у закладах вищої освіти, що дедалі більше набуває свого розповсюдження.

Новим Законом України “Про освіту” передбачена норма про обов’язковість здобуття тими, хто навчається, гендерної компетентності, окресленої як процес спрямованих і спонтанних впливів на особистість, зокрема, студента, що допомагає засвоїти знання про гендер, правила поведінки та установки відповідно до культурних уявлень про роль, становище й призначення представників різних статей у суспільстві, сприяє становленню повноцінних членів суспільного життя і залучає їх до усталеної системи гендерних ролей, здатності усвідомлювати рівні права і можливості.

У Законі України “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків” (стаття 21) йдеться про те, що до навчальних програм вищих навчальних закладів, курсів перепідготовки кадрів включаються дисципліни, які вивчають питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, та факультативне вивчення правових засад гендерної рівності на основі гармонізації національного і міжнародного законодавства.

Метою Стратегії упровадження гендерної рівності та недискримінації у сфері освіти “Освіта: гендерний вимір – 2020” є забезпечення комплексу принципів гендерної рівності та визначення шляхів реалізації гендерного підходу у сфері освіти відповідно до світових демократичних засад. Документом передбачено розширення практики включення гендерного компонента до освітніх програм, застосування гендерного підходу до нормативно-правових актів у сфері освіти, а також підготовку фахівців з питань гендерної рівності та формування професійної спільноти.

Серед вітчизняних вчених різноаспектні дослідницькі пошуки освітньої системи в Україні у гендерній площині здійснюють С. Вихор, Т. Говорун, Т. Голованова, І. Головашенко, П. Горностай, Т. Дороніна, О. Кізь, І. Кльоцина, В. Кравець, І. Лебединська, О. Луценко, Т. Мельник, В. Олійник, О. Петренко, В. Приходькіна, С. Рожкова, Н. Чухим, О. Цокур, Л. Штильова та ін.

Курси гендерного спрямування для різних категорій слухачів в Україні почали викладатись з 2006 року. Сьогодні такі курси впроваджені у багатьох закладах вищої освіти і забезпечують ознайомлення із гендерною теорією та практикою. Спеціальні теми з питань гендерного виховання включаються до змісту викладання таких гуманітарних курсів, як культурологія, педагогіка. Пропонується навіть дисципліна “Гендерологія”, предметом досліджень якої є існуючі у суспільстві уявлення про стереотипи ставлення до чоловіків і жінок. Також діють гендерні лабораторії, науково-дослідницькі центри з вивчення гендерних студій, досліджень фемінності та маскулінності [1].

Вищі навчальні заклади сьогодні вже звітують про впровадження гендерного компоненту, надають інформацію про наявні спецкурси, програми, видану літературу відповідного характеру. Проте, на жаль, доводиться констатувати, що така ситуація відзначається формалізмом. Тому нагальною потребою сьогодні залишається застосування нових, гендерно-орієнтованих підходів у викладанні різних дисциплін та спецкурсів; включення в освітній

процес діяльності, що сприяє руйнуванню гендерної упередженості; орієнтація на “педагогіку співробітництва”; застосування інтерактивних технологій, які сприятимуть участі всіх і кожного/кожної у навчально-виховному процесі; рівне ставлення викладачів до студентства під час оцінки знань і заохочень.

У даному контексті важливо зауважити про наявність ряду труднощів, що заважають повноцінній реалізації означеного питання [1]. Це виявляється у недостатньому рівні навчально-методичного забезпечення для здійснення гендерної освіти і просвіти працівників закладів вищої освіти, студентів, нестачі програм, доступних навчальних посібників, підручників і методичних рекомендацій, науково-популярних, просвітницьких публікацій, буклетів, брошур тощо, в яких коректно і компетентно висвітлюється гендерна тематика.

Також важливо підкреслити, що гендерний компонент “вписується” здебільшого у предмети соціально-політичних та гуманітарних дисциплін. У рамках же технічних дисциплін обговорити названі питання видається вкрай проблематичним. При цьому обізнаність самих викладачів, далеких від досліджень гендеру, також виявляється суттєвою проблемою. Тому ці питання стають спільними для наукової спільноти і для громадських організацій.

Тож, формування гендерної компетентності молодого покоління має розвиватись одночасно у двох аспектах: у контексті їх підготовки до професійної діяльності, де тісно переплітаються професійна і гендерна компетентності, і у контексті підготовки самих кадрів, які формуватимуть у вихованців гендерну компетентність.

У наявній ситуації, на нашу думку, поки що ефективними методами формування гендерної компетентності у сучасної молоді можуть бути: години толерантності, уроки гендерної грамотності, бесіди про проблеми гендерної нерівності в Україні та шляхи її подолання, круглі столи “Рівні права – рівні можливості”, дискусії на тему “Паритетні стосунки між юнаком і дівчиною. Які вони?”, дебати “Всі ми різні – всі ми рівні” тощо. Така робота, наприклад, у межах кураторської діяльності вже проводиться викладачами Національного університету цивільного захисту України, зокрема з майбутніми фахівцями за спеціальністю “Цивільна безпека” (спеціалізація “Охорона праці”).

Крім того, не дивлячись на технічну галузь знань, для цієї категорії науково-педагогічними працівниками кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки вже здійснені кроки у напрямі введення гендерних аспектів до змісту фахових дисциплін, вивчення яких орієнтовне на забезпечення системи заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності.

Чи не найбільш ефективним інструментарієм гендерного виховання студентської молоді слід вважати систему засобів масової інформації, зокрема саме студентських ЗМІ (газети, листівки, веб-сайти, соціальні мережі), які в тому чи іншому форматі функціонують у кожному закладі освіти.

Отже, забезпечення повноти самореалізації хлопців і дівчат у різних сферах суспільного життя, завдяки набуттю егалітарної свідомості і відповідних способів життєдіяльності як важливих компонентів соціалізації молодого

покоління, є нагальною потребою часу [1]. Своєрідним же результатом соціального замовлення суспільства виступає гендерний підхід, як інновація, який при правильному застосуванні дасть змогу сформуванню, зокрема у студентства, гендерну самосвідомість та активізувати самореалізацію особистості через усвідомлення цінності прав чоловіків та жінок, розуміння рівноправної участі обох статей у політичному житті, лояльне й одночасно вимогливе ставлення до обох статей, готовність відповідати за власні рішення та їх наслідки, почуття власної гідності, толерантність, плюралізм, здатність до компромісу. Послідовне ж упровадження гендерної складової в систему освіти в Україні забезпечить гендерну інтеграцію нашої країни у європейську та світову спільноти. Наявність гендерної компоненти сприятиме формуванню егалітарної свідомості, вихованню особистості, здатної комфортно вписатись у концепцію демократичного суспільства.

При цьому, в умовах євроінтеграційних орієнтирів, вітчизняна гендерна освіта й виховання потребують подальшого розвитку у таких аспектах, як інноваційні технології, відповідні принципам гендерної освіти; методи і форми, за допомогою яких відбудеться перелом традиційних гендерних стереотипів щодо ролі та призначення жінок і чоловіків у суспільстві; особливості їх впровадження в навчально-виховний процес закладів вищої освіти. Найголовнішим методологічним принципом в сучасній гендерній освіті має стати відмова від “гендерно-нейтральної” методології, відстоювання гендерно-чутливої термінології, обґрунтування актуальності й популяризація гендерної проблематики та її вихід за стіни наукових лабораторій.

Цитована література

1. Козич І.В. Інтеграція гендерної культури в систему вищої освіти України / І.В. Козич // Гендерна освіта в сучасному університеті: досвід, проблеми та перспективи: матеріали міждисциплінарної всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених. – Кривий Ріг, 22–23 жовтня 2014 року. – Кривий Ріг: КПІ ДВНЗ “КНУ”, 2014. – С. 64-65.

Шаршанов А.Я., канд. фіз.-мат. наук, доц.

ОГНЕЗАЩИТНОЕ ДЕЙСТВИЕ ДВУХСЛОЙНОГО ЭКРАНА

Для эвакуации пострадавших пожарно-спасательные подразделения оснащены соответствующими средствами спасения. Существенным недостатком имеющихся средств эвакуации является отсутствие огнезащитного покрытия, способного защитить тело пострадавшего от теплового потока открытого пламени. Сложившаяся ситуация делает актуальными исследования защитного действия теплоизоляционных накидок, предназначенных для защиты от влияния высокотемпературных источников энергии.